

Gratis crossfit i anlægsfasen

FAGFORSTÅELSE. Jeg udfordrer mine musearme og styrker forståelsen for de forskellige sprog der tales som henholdsvis anlægsgartner og landskabsarkitekt

Det sidste afgørende slag hamrer jeg ned mod chausséstenen samtidig med at jeg i en form for procesoptimering kigger efter næste passende sten. Slaget rammer min iskolde tommelfinger, sender bølger af kvalmende smerte gennem mig og afføder en række ondskabsord. De sømmer sig næppe for den kirkegård jeg netop arbejder på, men f.... hvor gør det nas.

Jeg er nyuddannet landskabsarkitekt i en slags lære som anlægsgartner. Det er hårdt på usandsynligt mange måder, men bortset fra min værkende tommel er jeg henrykt. Jeg er henrykt over at få lov til at sætte chaussésten. De andre 'grå' siger at jeg gør det meget flot. Og meget, meget langsomt. Jeg er henrykt over at arbejde udenfor. Det gør noget godt for sindet. Og særlig henrykt er jeg over at være med til at skabe velgennemtænkte, smukke og funktio-

nelle anlæg fra udgangspunkter der ganske ofte er intetsigende huller i jorden.

På landskabsarkitektstudiet, som i øvrigt er intet mindre end et fantastisk studie, skal man lære en del om... alt. Botanik, jord, design, projektledelse, grafik, vegetationsøkologi, naturtyper, kunsthistorie, havekunst, kommunikation, tegning, byplanlægning, terræn, afvanding, lovgivning, forvaltning, politik. Plus det løse. Og alligevel savner man måske når man er færdiguddannet, lidt indsigt i økonomi, iværksætter og - i mit tilfælde - anlægsgartneri. For os der lærer bedst ved at prøve selv, er det vigtigt at få hænderne i sagerne. De få uger vi leger gartnere på Vilvorde under uddannelsen, er meget givende, men slet ikke nok.

Entusiasmen var 100%

Jeg hørte positivt om gartnerfirmaet her fra en medstude-

Foto: Henrik Ravn

Af Ziff V. Hansen

rende, Lasse, for flere år siden. Han havde været i praktik som anlægsgartner under studiet hvilket betød at det ofte var ham vi spurgte om praktiske ting: Hvordan skærer man i asfalt? Hvor brede fuger skal den belægning have? Han havde fået lov til at prøve en masse, for ejeren af firmaet er selv landskabsarkitekt og vil gerne være med til at give os nye en god praktisk ballast.

Det positive ry spreder sig som ringe i vandet i det grågrønne fag, så jeg ringede til min nuværende chef for at brillere med de kort jeg havde på hånden: Jo, nok havde jeg begreb om noget teori, men jeg havde ikke løftet meget mere end en tusch i fem år og jeg havde en armstyrke svarende til spaghetti-al-dente. Men entusiasmen var 100%.

Jeg blev udstyret med sikkerhedssko og buks der løbende måtte sys ind og blev først udsendt med en af firmaets hårdeste, men dygtigste negle, 'Pusle'. Vi skulle rydde asfalt. Jeg kunne dårligt løfte kangohammeren og slet ikke styre motorbøren op ad rampen til den store container. 'Pusle' rydede på hovedet, rynkede panden, men tog det pænt.

I dette så mandsdominerede fag (jo, desværre, jeg er ene pige hos disse 'de grå') er jeg ikke overrasket over tonen. Den kan være styg, og det betaler sig at praktisere en form for selektiv hørelse.

Fagligt er jeg lidt overrasket over det meget høje præcisionsniveau der lægges for dagen. Samtidig skal anlægsgartnerne mestre en svær balancegang mellem at arbejde lynhurtigt og så vidt muligt følge normerne. Kunder der skifter mening, og tegninger hvor der hverken er taget stilling til dette eller hint, gør ikke det hele nemmere.

Hjælpsomheden overrasker mig også. Den varede et par dage. Så blev jeg sat til at læse flere og flere ton stabilgrus og udføre det samme som de stærke. Jeg går i brædderne kl. 20 om aftenen. Gerne før. Men arbejdet er så fysisk hårdt, at jeg kan spise berlinere hver dag. Så det gør jeg. Det er gratis crossfit og man udretter gudhjælpemig noget samtidig.

Kolleger der vejleder

Jeg har lært meget af de læringe jeg har gået sammen med. Særligt 'Kisser' som for nyligt blev til svend med en flot karakter. Han ved hvordan det er at være ny og han kan næsten normerne på rygraden. Han er god til at forklare det han gør, mens han gør det. F.eks. når han sætter af til et fald fra en vind og skæv hussokkel eller hæver en brønd. Han har vist mig vigtigheden af at forlade en snorlige byggeplads når arbejdsdagen er omme og hvordan man ergonomisk ændrer sin kropsholdning så man holder til arbejdet i mere end et par dage.

Nogle af de garvede er mere fåmælte. Her er intet nyt lig godt nyt, ergo får man mest at vide når man fejler. Til gengæld har de givet mig lov til at prøve alt det jeg har insisteret på at prøve og uddelt af deres massive viden når jeg har spurgt. Det er vældig lærerigt at arbejde på forskellige hold, med forskellige mennesker, thi nogen ved alt om sten, andre alt om planter, nogen ingenting om planter, men alt om kloakføring og bundskring. Nogen er gode til at lede og overskue det store billede, mens andre bare er mean lean working machines. Og så er der dem der har været 200 år i branchen og kan det hele.

De mange ubekendte

„Jeg går lige over og planter hækken,“ hører jeg mig selv sige og tænker at det nok tager et par timer. Der er kun tale om 30 planter. Dog er planterne 2 meter høje stam-buske med klump. Først ud fra indslaget, så op på en flad tril-lebør, der kan kun være fire. Så køre op over en brønd, ned ad en rampe, gennem en smal port og over en våd plæne.

Oktober 2015: Kundekage fra lagkagehuset.

Udskåret med fukksvans. Serveret på kabelrulle. Foto: Ziff V. Hansen.

Gladsaxe Kirkegård, december 2015. For en uge siden var her snedække. Nu kan vi fortsætte med at sætte kantsten. Foto: Ziff V. Hansen.

Det er cirka 100 meter hver vej. Så skal der afskrælles tørvelag med højt græs og første plantehul graves, men da jeg stikker spaden i jorden, støder den på et gammelt fundament. Gravemaskinen kunne have klaret det i et snuptag. Hvis altså vi havde køreplader nok til at lægge ud på den fine plæne, og hvis maskinen ellers kunne komme igennem kundens port. Så det tog mig ikke et par timer, men en fuld dag.

Og sådan lærer jeg om arbejdets mange ubekendte og logistiske tidsslugere. Ledninger der ligger for højt eller uden markering, skjulte brønde, et ekstra lag asfalt der dukker op under rydningen. Timer der forsvinder når man kører i kø i tætpakkede København mens 'Pusle' raser på byggepladsen.

Noget fanden har skabt

Jeg har lært noget om gode maskiner. Vidunderlige, effektive, tidsbesparende og slidforhindrende maskiner. Elektrisk pælehammer som gør det muligt at slå 60 opbindingspæle ned i leret jord på en formiddag fremfor... 6. Motor-

drevne tørveskrællere og hvilken præcision man kan oparbejde med en gravemaskine.

Til gengæld synes jeg at motorbør og siveslanger er noget fanden har skabt: Motorbøren kræver vrid og mas i hele kroppen fordi den kun kan dreje på to hjul så man undertiden betvivler om den egentlig aflaster overhovedet. Siveslanger som er ufleksible og umulige at rulle ud. Hvis de bøjer for meget, knækker de, og hvis man trækker dem et stykke igennem en snorlige hæk, skubber det hårde materiale til planterne, ødelægger linjen og flænses barken af planternes rodhals. Jeg hader siveslanger. De må kunne laves smartere.

Jeg har lært at mangt en brøler kan tilgives med hjemmebagt brunsviger og glæden over at arbejde ud fra velformulerede planer. Og jeg har mærket glæden over at arbejde efter letlæselige planer og plante efter gennemtænkte og frodighedsskabende beplantningsplaner.

Fag- og meget mere

Og jeg har lært. For nu. At holde kæft og græde indeni

når talrige gamle, høstfarvebærende og blærende, næsten uerstattelige træer, f.eks. en øredøvende smuk Acer ginnala beordres fældet til fordel for en række - efter min mening - identitetsløse plante-skolede pinde. Det bekymrer mig så glade mange er for at fælde træer - ofte uden særlig god argumentation, ofte slet

ingen. Hvor vil jeg ønske at planlæggere og landskabsarkitekter vil værne om aldrende og sunde bevoksninger og i deres tegninger tage udgangspunkt i at bevare de stadig sjældnere fuldvoksne træer som giver os så meget: Æstetik, historiefortælling, læ, skygge... nå, ja og så en bagatel: den luft vi indånder.

Jeg har set hvor nemt det hele er for alle når kommunikationen er god, og hvor svært det er når den ikke er det. Hvor vigtigt det er at landskabsarkitekt og entreprenør er i dialog for at få optimale løsninger og arbejdsprocesser. Det er så vigtigt at vi lytter til hinanden, til dem der kan noget andet end os selv. Så kan vi nyde godt af hinandens faglighed og erfaring.

Hvis nogen vover at kritisere niveauet i anlægsgaget, så skulle de besøge 'mit' firma. Her er en bred kapacitet af genialiteter. Også når det ikke handler om fag. 'Strikhue' og 'Zenrik' diskuterer litteratur og polsk-tjekkiske koncertpianister i pauserne mens 'Audi' spiller skak. 'Nille' ved alt, især om fugle. Ole kan klatre i alting. Nogle skriver deres timesedler i haikudigte, og hvis du savner en bogklassiker, er der en kasse med fransk litteratur i frokoststuen. Fagligt og kulturelt beriget bliver jeg svær at lokke tilbage til computerskærmen.

Måske man skulle læse videre til gartner? ☐

EPILOG

Ziff V. Hansen er landskabsarkitekt fra Københavns Universitet fra 2015. Hun skrev artiklen mens hun bagefter arbejdede som anlægsgartner fra oktober til december 2015. Hun er i dag ansat hos Moos og Looft Landskabsarkitekter - og er glad for det.

Ziff, hvordan kan du bruge tjansen som arbejdsmand i anlægsgartneriet i dit nuværende arbejde på tegnestuen?

„Jeg synes det har gjort mig mere sikker at have været ude i marken hvor tingene sker. Tidligere fandt jeg byggepladser ret uoverskuelige. Nu ved jeg at det handler om at gøre tingene bid for bid, at rækkefølgen er vigtig og at forståelsen for rækkefølgen netop kommer med erfaringen. En anden ting jeg har lært er at vi taler ret forskellige sprog, gartnerne og landskabsarkitekter imellem. Derfor vil jeg gerne fremhæve vigtigheden af udførlige tegninger og beskrivelser - så man ikke skal gætte sig til landskabsarkitektens tanker. Hvis man er ude efter et 'tilfældigt' udtryk, kan det være en god ide at fortælle hvordan man ønsker en sådan 'tilfældighed' opnået. Ligesådan er det også vigtigt at være klar i mælet såfremt der er steder i projektet hvor man ikke ønsker den store nøjagtighed.“ *sh*